

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/75/2020
Identifikačné číslo spisu: 4114236175
Dátum vydania rozhodnutia: 30.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4114236175.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci zrušenia spoločnosti HENGERICS s.r.o., so sídlom Špitálska 6/11, 945 01 Komárno, IČO: 36 787 370 zastúpenej Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, 940 02 Nové Zámky, IČO: 36 813 401 na návrh navrhovateľa: U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX M., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., so sídlom Školská 257, 059 91 Veľký Slavkov, IČO: 36 858 935, za účasti osoby o právach a povinnostiach ktorej sa koná: P. F. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. X/XX, XXX XX O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Pribinova 9, 940 02 Nové Zámky, o návrhu na prerušenie konania vedenom na Okresnom súde Nitra, pod sp. zn. 28CbR/197/2014, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. decembra 2018, č. k. 15Cob/66/2018-174, takto

rozhodol:

Dovolanie navrhovateľa o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 25. januára 2018, č. k. 28CbR/197/2014-130 prerušil konanie sp. zn. 28CbR/197/2014 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cb/12/2015. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia uviedol, že v predmetnom konaní sa navrhovateľ domáha zrušenia spoločnosti HENGERICS s.r.o., pri výpise z Obchodného registra ktorej vyplýva, že má dvoch spoločníkov a to navrhovateľa U. O. a F. M.. F. M., ktorého súd prvej inštancie pribral do konania uznesením č. k. 28CbR/197/2014-52 zo dňa 11. februára 2016, žiadal konanie prerušiť do právoplatného skončenia konania o vylúčenie spoločníka U. O. zo spoločnosti. Tvrdil, že spoločnosť riadne funguje, pričom jej fungovanie zabezpečuje najmä F. M.. Medzi spoločníkmi spoločnosti nastali v rokoch 2013-2014 spory, v dôsledku ktorých sa spoločníci chceli dohodnúť na vystúpení spoločníka U. O. zo spoločnosti. K dohode pre neprimeranosť požiadaviek U. O. nedošlo. Spoločnosť sa pokúšala zvolať valné zhromaždenie spoločnosti, avšak spoločník U. O. odmietol spolupracovať. Preto bola podaná žaloba o vylúčenie spoločníka zo spoločnosti, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cb/12/2015.

2. Súd prvej inštancie mal preukázané, že na Okresnom súde Komárno prebieha pod sp. zn. 5Cb/12/2015 konanie o vylúčenie spoločníka zo spoločnosti. Toto konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené. Uviedol, že ak by v tomto konaní došlo k vylúčeniu spoločníka U. O. zo spoločnosti, zanikli by dôvody, pre ktoré sa navrhovateľ zrušenia spoločnosti domáhal, pretože spoločník F. M. mal záujem na uskutočňovaní riadnych valných zhromaždení, ktoré sa doposiaľ nepodarilo zrealizovať. Z týchto dôvodov mal súd za to, že prerušenie konania bolo dôvodné, nakoľko výsledok prebiehajúceho konania môže mať podstatný vplyv na to, či je potrebné spoločnosť zrušiť z dôvodu, že sa nekonalo valné zhromaždenie spoločnosti. K tvrdeniam navrhovateľa, že súd nemá v zmysle § 68 ods. 10 Obchodného zákonníka možnosť úvahy o tom, či spoločnosť zruší alebo nezruší, ale pokiaľ boli splnené podmienky, jediným možným rozhodnutím, ktoré súd mohol prijať, bolo rozhodnutie o zrušení spoločnosti, súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/280/2000, podľa ktorého „v prípade, ak možno dôvodne predpokladať, že nedostatok bude alebo môže byť odstránený, súd pred rozhodnutím o zrušení spoločnosti zvolí postup podľa § 68 ods. 7 Obchodného zákonníka a vyzve spoločnosť na odstránenie dôvodu, pre ktorý sa vedie konanie o zrušenie spoločnosti“. Súd zaslal spoločnosti výzvu na odstránenie dôvodu, ku ktorej spoločnosť uviedla, že má záujem na náprave dôvodu, pre ktorý bol podaný návrh na zrušenie spoločnosti. Keďže navrhovateľ nespocoval, nebolo možné valné zhromaždenie uskutočniť. Ak by bol žalobca v konaní o vylúčenie spoločníka zo spoločnosti úspešný, zanikli by dôvody na zrušenie spoločnosti. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že prerušenie konania podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) predstavuje prípad fakultatívneho prerušenia, t. j. že prerušenie konania nebolo pre samotné konanie nevyhnutné. Súd mal povinnosť najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami. Nakoľko sa však súd domnieval, že nebolo možné uskutočniť iné vhodné opatrenia a že výsledok konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cb/12/2015 by mohol ovplyvniť rozhodnutie súdu, konanie sp. zn. 28CbR/197/2014 prerušil.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením zo dňa 20. decembra 2018 č. k. 15Cob/66/2018-174 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 C. s. p., ako vecne správne. Uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil.

4. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia uviedol, že prerušenie konania podľa § 164 C. s. p., predstavuje prípad fakultatívneho prerušenia konania, pri ktorom je na zvážení súdu, či konanie preruší, zákon mu povinnosť prerušiť konanie neukladá. Otázky v právnych vzťahoch účastníkov (resp. strán sporu) si môže súd prejudiciálne sám vyriešiť. Z dikcie uvedeného ustanovenia vyplývalo, že súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Súd prvej inštancie dostatočne a presvedčivo odôvodnil potrebu prerušenia predmetného konania tým, že spoločnosť na výzvu súdu prvej inštancie zaslanú podľa § 68 ods. 7 Obchodného zákonníka reagovala tým, že má záujem na náprave dôvodu, pre ktorý bol návrh podaný, ako dôvod nekonania valného zhromaždenia uviedla nespocovalú navrhovateľa ako spoločníka spoločnosti. Odvolací súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2007 sp. zn. III. ÚS 292/2007, z ktorého vyplývalo, že možnosť zrušenia obchodnej spoločnosti súdom na základe § 68 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka, neslúžilo výlučne ochrane záujmov spoločníka pred konaním či nekonaním orgánov obchodnej spoločnosti. Účelom tohto ustanovenia je zabrániť neželanej pasivite obchodnej spoločnosti, ktorá však ani nemusí poškodzovať jednotlivé záujmy ktoréhokoľvek spoločníka. Pri hodnotení výkladu pojmu „konanie valného zhromaždenia“ sa Ústavný súd stotožnil s výkladom, že ak valné zhromaždenie bolo riadne zvolané, znamená to, že sa konalo, teda tak ako tomu malo byť aj v tomto prípade, pričom toto nemalo byť uznášaniaschopné z dôvodu neprítomnosti spoločníka s väčšinovým podielom (neprítomnosti navrhovateľa). Neschopnosť uznášania sa nespôsobuje, že napriek zvolaniu i vyhotoveniu zápisnice sa valné zhromaždenie „nekonalo“. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysporiadal s potrebou prerušenia konania a stotožnil sa s názorom, že výsledok konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cb/12/2015 by

mohol ovplyvniť rozhodnutie súdu prvej inštancie. Záverom odvolací súd doplnil, že z ustanovenia § 68 Obchodného zákonníka nevyplýva, že k zrušeniu spoločnosti dochádza zo zákona uplynutím 6 - mesačnej lehoty po uverejnení oznámenia v obchodnom vestníku. V danom prípade išlo o zrušenie spoločnosti súdom na návrh navrhovateľa, teda k zrušeniu spoločnosti malo dôjsť rozhodnutím súdu o jej zrušení, pričom obchodná spoločnosť zaniká až výmazom z obchodného registra.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, podal navrhovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasne dovolanie odôvodnil aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p., v zmysle ktorých je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

6. Dovolateľ tvrdil, že súd nesprávne právne posúdil vzniknutú situáciu. Podľa jeho názoru uplynutím 6 - mesačnej lehoty po uverejnení v obchodnom vestníku bol súd povinný zo zákona rozhodnúť o zrušení spoločnosti, pričom uvedená lehota mala slúžiť na odstránenie vád, pre ktoré bol podaný návrh na zrušenie spoločnosti. Mal za to, že súd podľa § 68 ods. 7 Obchodného zákonníka mohol pristúpiť k odstráneniu vád, ako to uviedol vo svojom odôvodnení odvolací súd, avšak tento postup bolo možné použiť len predtým, ako bolo súdom zverejnené oznámenie o zrušení spoločnosti v obchodnom vestníku. Tvrdil, že po zverejnení oznámenia o zrušení spoločnosti súdom a márnom uplynutí lehoty 6 mesiacov sa súd už nemohol opätovne vrátiť k postupu podľa § 68 ods. 7 Obchodného zákonníka, ale bol povinný vydať rozhodnutie o zrušení spoločnosti. Keďže vady, pre ktoré bol podaný návrh na zrušenie spoločnosti, neboli odstránené, súd bol povinný zo zákona vydať uznesenie o zániku spoločnosti a nariadiť jej likvidáciu. V danej veci súd vyzval spoločníkov spoločnosti HENGERICS s.r.o., na odstránenie vád podľa § 68 ods. 7 Obchodného zákonníka potom, čo márne uplynula 6 - mesačná lehota, počas ktorej bolo súdom zverejnené oznámenie o zrušení spoločnosti v obchodnom vestníku, a práve tento postup súdu považoval dovolateľ za nezákonný. Ďalej dovolateľ uviedol, že za danej situácie nemohlo mať konanie sp. zn. 5Cb/12/2015 vplyv na výsledok predmetného konania a to aj z dôvodu, že spoločnosť HENGERICS s.r.o., ktorá mala dvoch spoločníkov, zjavne nefungovala, pretože jeden zo spoločníkov, P. F. M., neumožňoval druhému spoločníkovi, U. O., podieľať sa na činnosti a hospodárskom výsledku spoločnosti. Súčasne ho odmietal oboznámiť s účtovníctvom a ďalšími dokladmi spoločnosti, keďže tie sa nachádzali v byte F.É. M. Pri akomkoľvek postupe pri získaní uvedených dokumentov by sa spoločník U. O. dopustil trestnej činnosti. Navrhol, aby odvolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. K dovolaniu navrhovateľa sa za spoločnosť HENGERICS s.r.o., vyjadril druhý spoločník, F. M., ktorý uviedol, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je vecne správne. Súčasne uviedol, že dovolanie v predmetnej veci nebolo prípustné. Poukázal na ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p., z ktorého vyplývalo, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pričom rozhodnutie o prerušení konania takým rozhodnutím nebolo, preto uvedený dovolací dôvod nebolo možné aplikovať. Súčasne z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., vyplývali ďalšie dovolacie dôvody, avšak v odseku 2 tohto ustanovenia bolo uvedené, že z týchto dovolacích dôvodov nebolo možné napadnúť rozhodnutie súdu o prerušení konania (§ 357 písm. a) až n) C. s. p.) Z uvedeného bolo zrejmé, že proti napadnutému uzneseniu dovolanie nebolo prípustné. Navrhol, aby odvolací súd dovolanie odmietol.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) C. s. p.).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

11. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. K dovolacej námietke navrhovateľa podanej podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd poukazuje na to, že už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

14. V prípade, že dovolateľ vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) C. s. p., pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) C. s. p., irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

15. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 C. s. p.), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

16. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

17. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu bolo zrejmé, že návrh na prerušenie konania bol podaný v priebehu súdneho konania o zrušení spoločnosti HENGERICS s.r.o. Súd prvej inštancie návrhu navrhovateľa podľa ustanovenia § 164 C. s. p. vyhovel, odvolací súd napadnutým rozhodnutím, uznesenie Okresného súdu Nitra, č. k. 28CbR/197/2014-130 zo dňa 25. januára 2018 potvrdil. Takéto rozhodnutie odvolacieho súdu, nebolo rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 420 C. s. p. Navrhovateľom navrhované prerušenie konania, bolo vydané v priebehu súdneho konania, v ktorom sa vo veci samej rozhoduje rozsudkom (§ 212 C. s. p.).

18. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, preto v danom prípade nie je (ani) rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Aj po rozhodnutí o návrhu na prerušenie konania, súdne konanie o zrušení spoločnosti HENGERICS s.r.o., pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne, a to po právoplatnom skončení konania vedeného na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5Cb/12/2015.

19. V súvislosti s dovolacou námietkou, že rozhodnutie odvolacieho súdu podľa navrhovateľa záviselo od právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, (§ 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.) a súčasne dovolacím súdom nebola ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.), dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 421 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1, nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p.

20. Podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p., odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania, odmietnutí podania vo veci samej, odmietnutí žaloby na obnovu konania, návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1, návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmých nesprávností, okrem odôvodnenia, zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, odklade vykonateľnosti rozhodnutia, povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, zabezpečení dôkazného prostriedku, nároku na náhradu trov konania, prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

21. V predmetnom spore, odvolací súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že potvrdil uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 25. januára 2018, č. k. 28CbR/197/2014-130, ktorým súd prvej inštancie, vyhovel návrhu osoby o právach a povinnostiach, ktorej sa koná, F. M., na prerušenie konania.

22. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z § 420 písm. f) C. s. p., nevyplýva, pričom prípustnosť dovolania navrhovateľa v rozhodovanom spore nebola založená ani podľa ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p., s poukazom na § 421 ods. 2 C. s. p., v spojení s § 357 písm. n) C. s. p., dovolací súd dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 447 písm. c) C. s. p., ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.